

Дата: 22.09.2023

Клас: 9– А

Предмет: Трудове навчання

Урок: №4

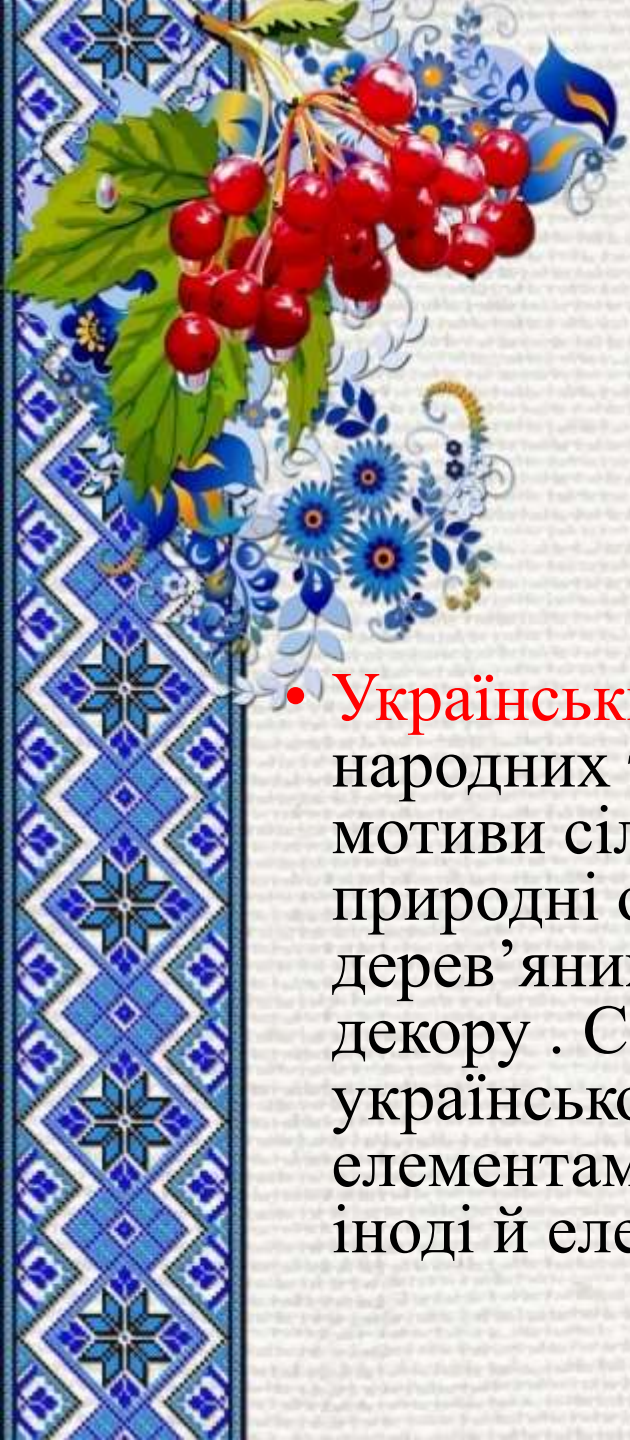
Вчитель: Капуста В.М.

**Український етнічний стиль.
Регіональні ознаки українського
етнічного стилю одягу.
Акcesуари та прикраси.
Український етнічний стиль
інтер'єру**

Мета уроку:

- розширити й систематизувати знання про український стиль у побуті. В одязі й готовлення виробів в етнічному стилі;
- розвивати творчу уяву, спостережливість, творчі здібності, увагу, розвивати пізнавальну самостійність;
- формувати вміння працювати з інформаційними джерелами;
- створювати банк ідей; визначати вимоги до об'єкту проектування, закріпити вміння та навички у виготовленні виробу;
- виховувати і підтримувати інтерес до процесу отримання знань, культуру праці.

- **Український стиль інтер'єру** ґрунтується на народних традиціях. Він відтворює етнічні мотиви сільських будинків — це насамперед природні обтічні форми, використання масивних дерев'яних меблів та великої кількості елементів декору. Сьогодні сучасний інтер'єр в українському стилі органічно доповнюють елементами етнічних стилів інших народів, а іноді й елементами класичних стилів

Український етнічний стиль інтер'єру, його ознаки та особливості

- Традиції облаштування оселі завжди були відображенням життя господарів. Ознаками українського етнічного стилю інтер'єру є дерев'яні меблі, натуральні тканини ручної роботи та декорування розписом або різьбленням. Центром житла української хати була піч, форма й оздоблення якої відповідали певному етнографічному регіону.

Український етнічний стиль інтер'єру, його ознаки та особливості

- Особливістю української хати був сволок — центральна балка, на яку спиралася стеля. Хатній сволок — символ міцності будівлі, міцної сім'ї, міцного здоров'я всіх мешканців житла. На сволоку часто робили орнаменти, написи, позначки, хрести, що були своєрідними оберегами: сонце, місяць, голуби, дерева тощо. На свята його прикрашали: наприклад, на Трійцю декорували гілочками із зеленим листям липи, дуба, в'яза.
- Справжньою окрасою хати були вікна, які зсередини завішували занавісками або фіранками. Подекуди вікна прикрашали вишитими рушниками, які були також і оберегами. Віконні рами впоряджали різьбленням, особливо в Карпатах і на Закарпатті, де ці традиції збереглися донині.

Український етнічний стиль інтер'єру, його ознаки та особливості

- Священне місце в хаті — покуть. За віруваннями українців, це місце, у якому перебувають хатні боги. На покуть усаджували почесного гостя, наречених, а на Різдво ставили ритуальний сніп жита — дідух. На покуті облаштовували божники з іконами, які прикрашали вишитими рушниками.
- Обов'язковою частиною інтер'єру був великий стіл, що символізував достаток родини. Незастелений стіл був символом бідності або скупості господарів, тому його застеляли рушником або скатертиною. Біля столу вздовж стіни ставили лаву. Лава була широкою та довгою, щоб на ній можна було спати.

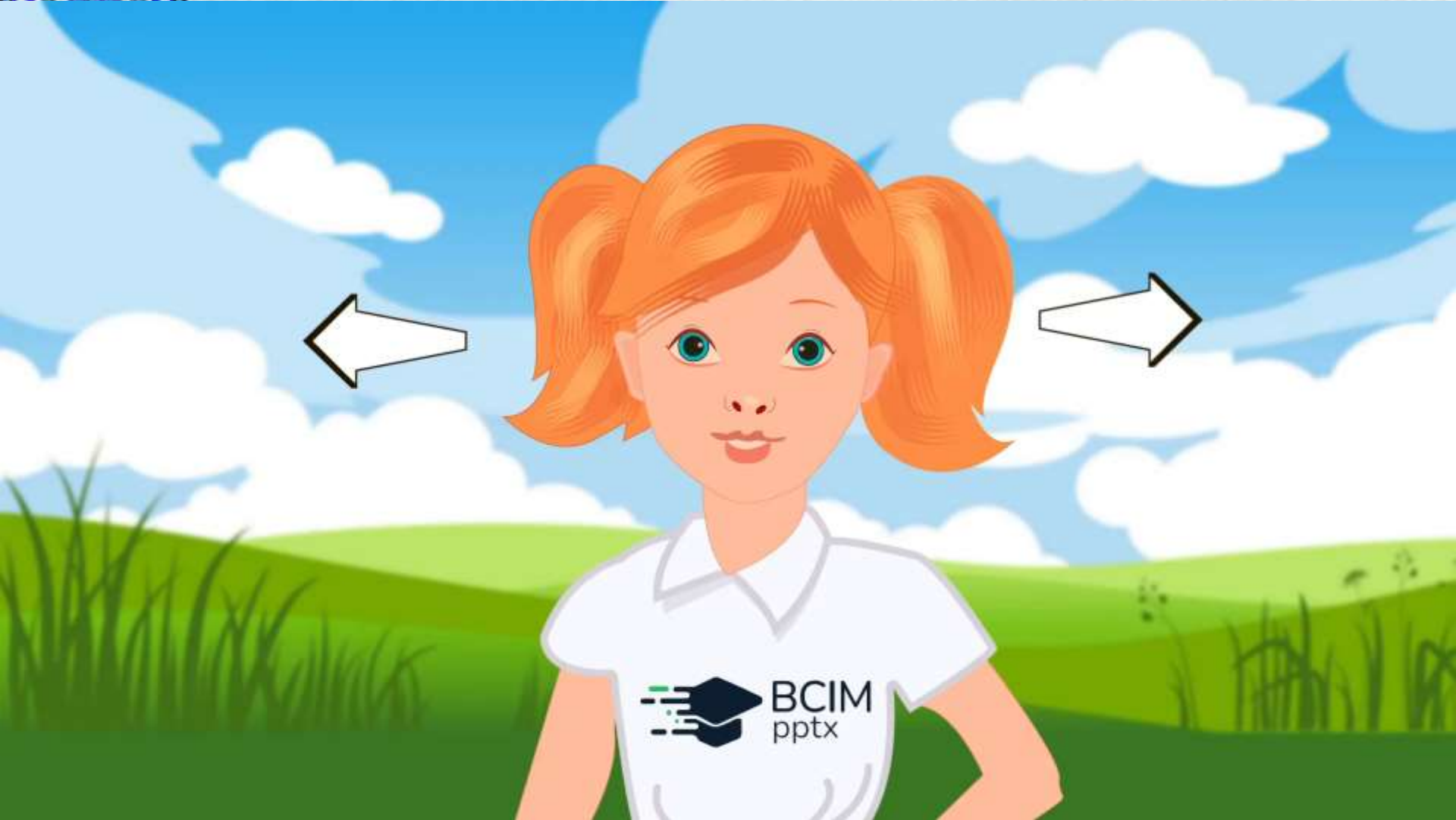

Український етнічний стиль інтер'єру, його ознаки та особливості

- Для снання в Україні здавна використовували дерев'яні ліжка, лави, полиці. Піл, або полік, — це дерев'яний настил, який встановлювали від печі до протилежної стіни. Удень він служив для різних побутових речей і домашніх справ, а вночі на ньому спали.
- У хаті була велика кількість глиняного посуду, який зберігали в миснику — спеціально облаштованих дерев'яних полицях. Іноді мисник мав форму шафи, яку підвішували на стіну. Були також кутові мисники, які розміщували в кутку кімнати.

- Оздоблення хати як зовні, так і всередині мало не тільки естетичне значення, але й виконувало певні інформативні та магічні функції. Наприклад, обведення низу білої хати кольоровою фарбою мало той самий зміст, що й замкнене коло — оберігання родини від злих духів і напастей. Розмальовані квітами вікна повідомляли, що в хаті є дівчина на виданні.

Український стиль в архітектурі, інтер'єрі

- У наш час досить цікавим для архітекторів стає етнічний стиль та традиції українського народу. Сучасні будинки будуються з новітніх матеріалів і оснащуються всіма новинками технічного прогресу, необхідними для комфортного життя.
- Дуже тепло і затишно виглядає цілком сучасний будинок, дах якого накритий по українській народній традиції соломою або очеретом з дотриманням старої технології. Стіни такого будинку підтримують стиль української мазанки використанням фактурної штукатурки.

Види українських етнічних виробів

- Багато предметів, що характеризують український етнічний стиль, зберігаються в музеях України. Їх вивчають, реставрують, копіюють, описують у науковій і популярній літературі.

Ткани

- килими
- килимові доріжки
- гобелени
- ліжники
- рядна тощо

Вишиті

- сорочки
- рушники
- скатертини
- фіранки
- простирадла тощо

Одяг

- сорочки
- керсетки
- плахти
- спідниці
- кептарі тощо

Взуття

- чоботи
- сап'янці
- черевички
- постолы тощо

Акcesуари

- пояси
- хустки
- намітки
- вінки
- очіпки тощо

Керамічний посуд

- миски
- полумисок
- макітра
- куманець
- глечики тощо

Прикраси

- намисто
- гердани
- кутасики
- дукачі тощо

Сувеніри

- різьблені
- плетені
- керамічні
- іграшки
- прикраси тощо

Декоративні вироби

- віконні рами
- двері
- меблі
- картини тощо

МІШЕЧОК- ОБЕРІГ

- Здавна кожна господиня мала оберіг, що захищав її родину від нещасть, дарував достаток, злагоду та здоров'я.

- Так, досить часто в сучасних будинках можна побачити «мішечок достатку», що висить у помешканні й наповнює сімейну «чашу» багатством і достатком.

- Характерними рисами українського етнічного стилю є вишивка, кераміка, ікони, дерев'яні вироби, різноманітні обереги тощо. Так, досить часто в сучасних квартирах і будинках можна побачити «мішечок достатку», він символізує багатство й достаток. На такому мішечку обов'язково розміщують різнотрав'я, червоний перець та насіння, які означають довголіття, любов, сімейне щастя.

- Дзвоник також є елементом українського етнічного стилю .
- Традиційно він символізує хід часу, а його звук — весілля й перемогу.

У більшості регіонів роль оберегів виконують декоративні віники з аплікаціями-символами. Такі віники традиційно прикрашають стрічками, сухоцвітами, горішками, горохом, зернами злакових культур. Кожний елемент має давній символічний зміст, відповідно до якого в оселю приходили багатство, здоров'я, щастя тощо.

Килими, виготовлені вручну,
рушники й серветки з
ручною вишивкою, панно з
деревини й кераміки,
декоративні подушки,
орнаменти на стінах — усе
це створює єдиний простір
краси, тепла й затишку

- Гобелен “Весільні ворота”

- Сучасна косівська кераміка

Український етностиль

Панно з деревини

- Українська традиційна вишивка в інтер'єрі

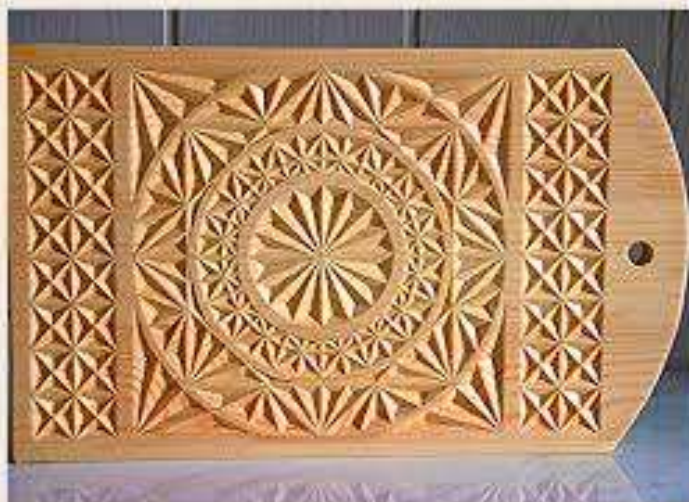
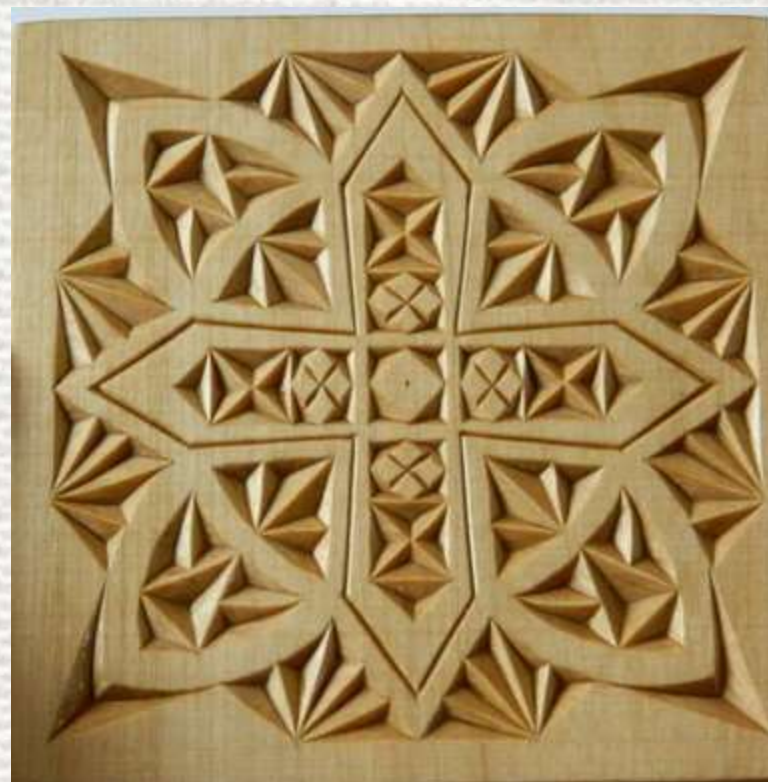

- Серед інших виробів українських народних промислів, здатних прикрасити будь-який сучасний інтер'єр, варто назвати різьблені дерев'яні вироби, іграшки, розписані глечики й тарілки, плетені кошики, вишиті скатертини.

Вироби оздоблені різьбленням

Вироби оздоблені розписом

Плетені вироби із лози

Іграшки

Вишиті скатертини

Вишиті вироби

Керамічні вироби

Керамічні вироби

СЬОГОДНІ

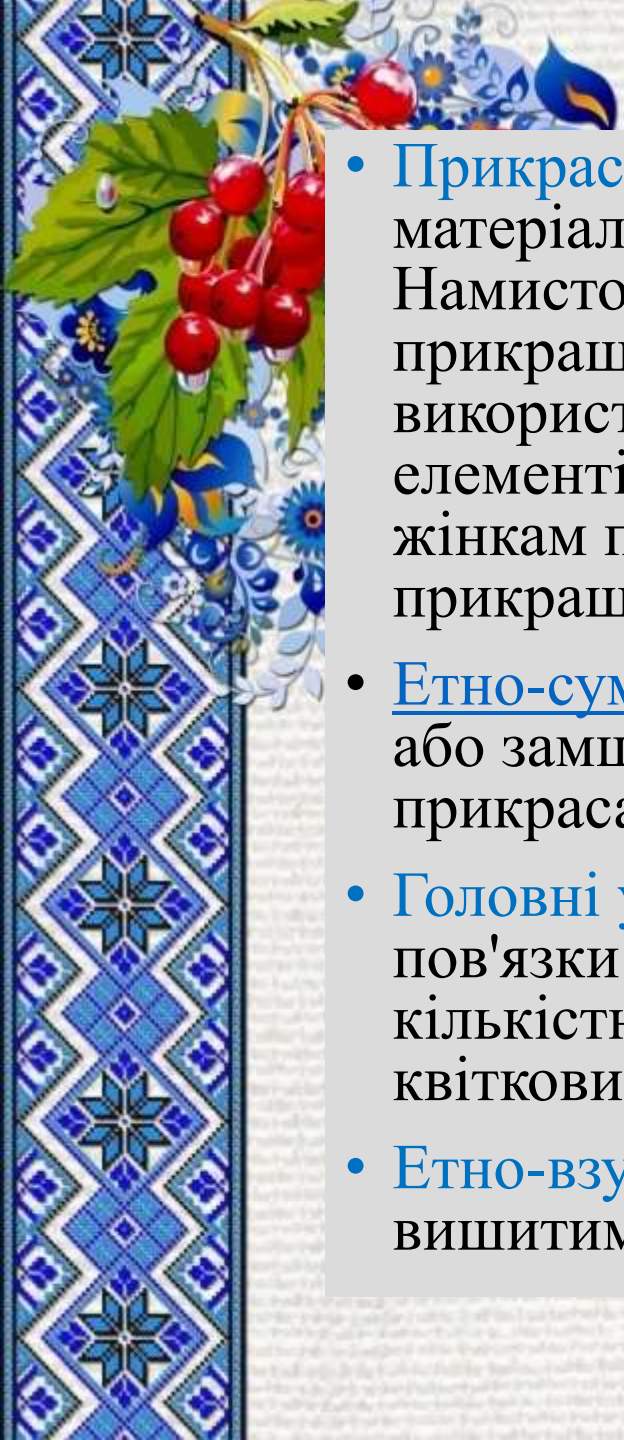
Фізкультхвилинка

УКРАЇНСЬКИЙ ЕТНО-СТИЛЬ В СУЧАСНОМУ ОДЯЗІ

- **Етно-стиль** - це не національний одяг, а одяг, в пошитті якого використовували елементи народних мотивів.
- Слід зазначити, що елементи національного костюма в етно-одязі, це не тільки наявність вишивки. Це ще і крій виробів, обробка деталей. Адже в сучасному житті ми не будемо носити точну копію народного костюма, а от використання деяких елементів з нього - дуже вдало можна вписати в сучасний стиль.
- **Відмінні риси етно-стилю в одязі:**
 - Велика кількість декору та оздоблення: вишивка, шиття, стрічки, тасьма, декоративні нитки;
 - насичені кольори, яскраві фарби;
 - найчастіше натуральні тканини;
 - просторий одяг, що не затримує рухів;
 - наявність різноманітних аксесуарів: пояси, хустки, пов'язки, вінки, прикраси на шию і руки;
 - малюнок: квітковий, зооморфний візерунок або геометричний орнамент;
 - аксесуари ручної роботи (hand made).

- **Прикраси в етно-стилі** - це вироби з натуральних матеріалів: дерева, ниток, шкіри / замші, бісеру. Намисто у вигляді грон калини або браслети, прикрашені маками, соняшниками - є використанням у ньому народних українських елементів. Подобається українським дівчатам та жінкам прикрашати голову обручами, рясно прикрашеними квітами або ягодами.
- **Етно-сумки** можуть бути з тканини, плетеними або замшеvimи чи шкіряними. Головна їх прикраса - національний український візерунок.
- **Головні убори** в українському етно-стилі - це пов'язки з орнаментом, стрічки, вінки з великою кількістю квіtkового декору, в'язані шапки з квіtkовим або геометричним візерунком.
- **Етно-взуття** — з тканини або шкіри, також з вишитими вставками.

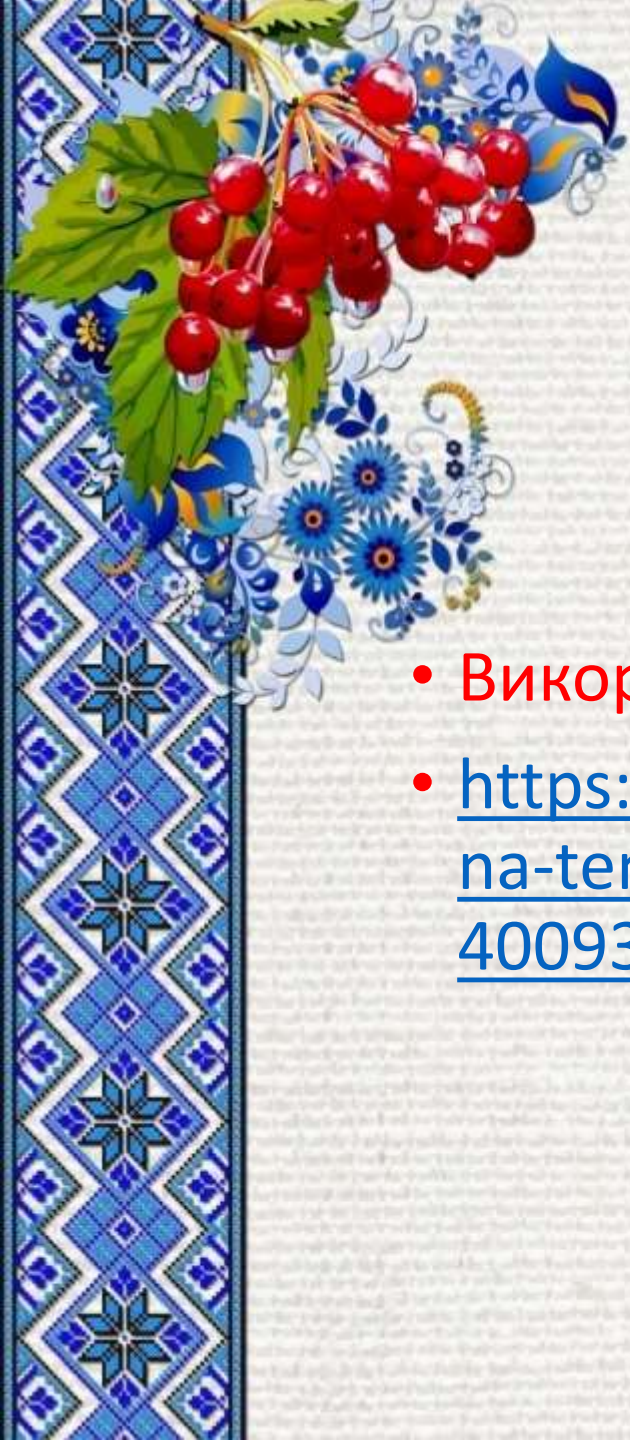

- **Домашнє завдання**

- Обрати виріб, який будете виготовляти.
- Підготувати презентацію (5-6 слайдів), або інформацію (А4) про свій виріб.
- (Історична довідка, цікаві факти, моделі-аналоги).
- **Зворотній зв'язок:** Human або ел. пошта valentinakapusta55@gmail.com

- Використані ресурси
- <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-na-temu-ukrainskij-etnicnij-stil-400930.html>